DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)
den 5 juli 1995 *

I mål C-46/94,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Tribunal de police de Bordeaux (Frankrike), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiggjorda brottmålet mot

Michèle Voisine,

angående tolkningen av rådets förordning (EEG) nr 2392/89 av den 24 juli 1989 om allmänna bestämmelser om beskrivning och presentation av vin och druvmust (EGT nr L 232, s. 13),

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av P.J.G. Kapteyn, avdelningsordförande, C.N. Kakouris och J.L. Murray (referent), domare,

generaladvokat: M.B. Elmer,
justitiesekreterare: L. Hewlett, byrådirektör,

* Rättegångsspråk: franska.

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Michèle Voisine genom Daniel Rumeau, advokat i Paris,

— Institut national des appellations d'origine genom Jacques Cavalie, advokat i Paris,

— den franska regeringen genom Catherine de Salins, sous-directeur vid utrikesministeriets rättsavdelning, och Jean-Louis Falconi, sécretaire vid samma avdelning, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission genom Gérard Rozet, juridisk rådgivare, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att den franska regeringen och kommissionen har avgivit muntliga yttranden vid sammanträdet den 19 januari 1995,

och efter att den 9 mars 1995 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Genom dom av den 12 mars 1993, vilken inkommit till domstolen den 4 februari 1994, har Tribunal de police de Bordeaux, enligt artikel 177 i EG-fördraget, begärt

förhandsavgörande angående en fråga om tolkningen av rådets förordning (EEG) nr 2392/89 av den 24 juli 1989 om allmänna bestämmelser om beskrivning och presentation av vin och druvmust (EGT nr L 232, s. 13, nedan kallad "förordning nr 2392/89").

2 Frågan har uppkommit i ett brottmål, i vilket Michèle Voisine är tilltalad för att ha brutit mot artikel 11 i lagen av den 1 augusti 1905 om svekfullt beteende och förfalskning vid tillhandahållande av varor och tjänster.

3 I artikel 72 i rådets förordning (EEG) nr 822/87 av den 16 mars 1987 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT nr L 84, s. 1, nedan kallad "förordning nr 822/87") stadgas att allmänna regler om beskrivning och presentation av vinprodukter skall antas. Med stöd av denna bestämmelse har rådet antagit förordning nr 2392/89.

4 I det femte övervägandet i förordning nr 2392/89 talas det om att för att undvika alltför olika tolkningar "har det ansetts nödvändigt att fastställa ganska omfattande bestämmelser om varubeskrivningar. För att säkerställa att dessa bestämmelser fungerar effektivt bör också den principen fastställas att endast de uppgifter som anges i dessa bestämmelser eller i tillämpningsföreskrift får användas i beskrivningen av vin och druvmust".

5 I förordning nr 2392/89 görs i detta avseende skillnad mellan obligatoriska uppgifter som behövs för att identifiera produkten och valfria uppgifter som främst har till syfte att ange produktens särskilda egenskaper eller att kvalitetsbestämma den.

6 I artikel 11.1 i förordning nr 2392/89 fastställs regler enligt vilka de obligatoriska uppgifterna skall finnas på etiketten. De obligatoriska uppgifterna omfattar namnet på det specificerade område där vinet har sitt ursprung (under a).

7 Enligt artikel 11.2 i förordning nr 2392/89 får beskrivningen på etiketten utökas med vissa uppgifter bl. a. ett märkesnamn, i enlighet med villkoren i artikel 40 (under c).

8 Enligt artikel 12.1 i förordning nr 2392/89 får, bortsett från vissa undantag som inte är aktuella i det föreliggande fallet, endast de uppgifter som anges i artikel 11 användas i beskrivningen på etiketten för ett kvalitetsvin framställt i ett specificerat område (nedan kallat "kvalitetsvin fso").

9 I artikel 38.1 i förordning nr 2392/89 definieras "märkning" som "samtliga beteckningar och andra benämningar, symboler, bilder eller märkesnamn som kännetecknar produkten och som används på samma behållare, på dess förslutning eller på en vidhängande etikett". Emellertid skall "Märkningen ... inte omfatta enskilda uppgifter, symboler och andra märken som

— krävs enligt bestämmelser i medlemsstaternas skattelagstiftning,

— hänvisar till tillverkaren eller till behållarens volym och som är angivna med outplånlig skrift direkt på behållaren,

— används vid kontroll av tappningen enligt de närmare bestämmelser som skall fastställas,

— används för att identifiera produkten med hjälp av en sifferkod eller en mekaniskt avläsbar symbol,

— anger priset på produkten i fråga,

— krävs enligt medlemsstaternas bestämmelser om mängd-och kvalitetskontroll av produkter som genomgår regelbundna officiella undersökningar."

10 I artikel 40.1 i förordning nr 2392/89 stadgas att beskrivningen och presentationen av de produkter som avses i denna förordning samt reklam för sådana produkter inte får vara felaktig, kunna ge upphov till förväxling eller vilseleda de personer som den är riktad till, särskilt i fråga om de uppgifter som föreskrivs i artikel 11 i nämnda förordning och produkternas egenskaper, särskilt deras art, ursprung eller härkomst.

11 I artikel 40.2 i förordning nr 2392/89 stadgas vidare att om beskrivning, presentation och reklam vad gäller de produkter som avses i denna förordning kompletteras med märkesnamn, får dessa märkesnamn inte innehålla sådana ord, delar av ord, symboler eller bilder som kan ge upphov till förväxling eller vilseleda de personer som de riktas till, eller som av de personer som de riktar sig till kan förväxlas med beskrivningen, helt eller delvis, av ett kvalitetsvin fso eller som är identisk med beskrivningen av någon sådan produkt, om de produkter som används för att framställa de slutliga produkter som avses ovan inte har rätt till en sådan beskrivning eller presentation. Etiketten för ett kvalitetsvin fso vin får inte heller innehålla märkesnamn som omfattar ord, delar av ord, symboler eller bilder som innehåller felaktiga uppgifter, särskilt vad gäller det geografiska ursprunget, vinstockssorten, skördeåret eller en hänvisning till en högre kvalitet.

12 Vad beträffar mousserande vin har rådet med stöd av artikel 54.1 i rådets förordning (EEG) nr 337/79 av den 5 februari 1979 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT nr L 54, s. 1) antagit förordning (EEG) nr 3309/85 av den 18 november 1985 om allmänna bestämmelser om beskrivning och presentation av mousserande vin och mousserande vin tillsatt med koldioxid (EGT nr L 320, s. 9, nedan kallad "förordning nr 3309/85").

13 Enligt artikel 2 i förordning nr 3309/85 förstås med märkning "samtliga benämningar, symboler, bilder eller märkesnamn eller varje annan beteckning som kännetecknar produkten och som används på samma behållare, på dess förslutning, på en vidhängande etikett eller på flaskhalsen ..."

14 I artikel 4.1 i förordning nr 3309/85 stadgas:

"Beträffande de produkter som avses i artikel 1.1 får beskrivningen på etiketten utökas med andra uppgifter om

— dessa inte kan vilseleda de personer som dessa upplysningar riktar sig till, särskilt vad beträffar de obligatoriska uppgifter som avses i artikel 3 och de fakultativa uppgifter som avses i artikel 6,

— bestämmelserna i artikel 6, i förekommande fall, respekteras."

15 I artikel 13 i förordningen stadgas slutligen:

"1. Beskrivningen och presentationen av de produkter som avses i artikel 1.1 samt all reklam för sådana produkter får inte vara felaktig, kunna ge upphov till förväxling eller vilseleda de personer som den är riktad till, särskilt i fråga om

— de uppgifter som föreskrivs i artiklarna 3 och 6; detta gäller även när dessa uppgifter ... hänvisar ... till den faktiska härkomsten

— produkternas egenskaper, särskilt deras ... ursprung eller härkomst ...

2. När beskrivningen, presentationen och reklamen avseende de produkter som avses i artikel 1.1 utökas med märkesnamn får dessa inte innehålla ord, delar av ord, symboler eller bilder

a) som kan ge upphov till förväxling eller vilseleda de personer som de är riktade till i enlighet med punkt 1

eller

b) som kan förväxlas med beskrivningen, helt eller delvis, av ett bordsvin, ett kvalitetsvin framställt i ett specificerat område, inklusive ett mousserande kvalitetsvin fso ..."

16 År 1991 saluförde andelsbolaget (S.A. R. L) "Bouteilles en fête", för vilket Michèle Voisine var direktör, i stormarknader i Vendôme, Romorantin, Blois och Azay-le-Rideau, ett bordeauxvin i flaskor med beteckningen kvalitetsvin fso, och champagne, det vill säga ett mousserande kvalitetsvin framställt inom ett specificerat område (nedan kallat "mousserande kvalitetsvin fso") i flaskor som dels hade en etikett med de obligatoriska uppgifterna enligt de ovannämnda bestämmelserna och dels hade ingjutningar i glaset och silk screen-tryck, vilka på framsidan angav namnet på den stad där flaskorna salufördes och hade en bild av en plats i denna stad samt på baksidan en kort text som handlade om ifrågavarande stads eller regions historia.

17 Michèle Voisine åtalades vid Tribunal de police de Bordeaux för brott mot artikel 11 i lagen av den 1 augusti 1905 om svekfullt beteende och förfalskning vid tillhandahållande av varor och tjänster genom att saluföra 1 425 flaskor bordeauxvin som var märkta med uppgifter som inte är tillåtna enligt artiklarna 11 och 12 i förordning nr 2392/89 och genom att presentera dessa 1 425 flaskor samt 60 flaskor champagne i strid mot artikel 40 i förordning nr 2392/89 respektive artikel 13 i förordning nr 3309/85. Åklagaren har påstått att presentationen av flaskorna har kunnat vilseleda köparna rörande vinets härkomst eller vinstockssorten genom att det fanns namn på städer på flaskorna som kunde förväxlas med ursprungsbeteckningarna för dessa geografiska områden eller vinstockssorten "Romorantin".

18 Michèle Voisine har inför den nationella domstolen bland annat gjort gällande att de ovan nämnda gemenskapsrättsliga bestämmelserna endast avser märkningen av vin. Omnämnandet av städer i silk screen-tryck på flaskan utgjorde emellertid,

enligt Michèle Voisine, flaskans dekoration, som inte får förväxlas med märkningen, och har inte något samband med produkten och följaktligen inte heller är underkastad reglerna i den aktuella förordningen.

19 Då Tribunal de police de Bordeaux ansåg att målets utgång berodde på hur artikel 38 i förordning nr 2392/89 skall tolkas, har den beslutat att förklara målet vilande till dess EG-domstolen har meddelat förhandsavgörande angående följande fråga:

"Innehåller definitionen på märkning i artikel 38 i förordning (EEG) nr 2392/89 ett förbud mot all slags dekoration eller reklam utan samband med själva vinet."

20 Eftersom artikel 38.1 i förordning nr 2392/89 inte innehåller något förbud, skall frågan förstås på så sätt att man önskar få klarhet i om definitionen på märkning i denna bestämmelse omfattar en dekoration eller reklam utan samband med ifrågavarande vin.

21 Artikel 38.1 i förordning nr 2392/89, liksom för övrigt artikel 2 i förordning nr 3309/85, är vitt formulerad. Genom att i definitionen på märkning inbegripa samtliga beteckningar och andra benämningar, symboler, bilder eller märkesnamn som kännetecknar produkten och som används på samma behållare, på dess förslutning eller på en vidhängande etikett, har gemenskapslagstiftaren velat säkerställa att allt som kan anbringas på en behållare för vin, med undantag för enskilda uppgifter, symboler och andra märken som omnämns i andra stycket i denna bestämmelse, skall regleras av de ifrågavarande stadgandena.

22 Denna tolkning stöds av de andra bestämmelserna i förordning nr 2392/89, särskilt artiklarna 11 och 12. Dessa artiklar visar gemenskapslagstiftarens vilja att i denna förordning anta en detaljerad och uttömmande reglering för beskrivning och presentation av vin.

23 Det kan i detta avseende erinras om att de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om märkning av vin utgör en särskilt utförlig reglering som har till syfte att från handeln med vin avlägsna varje bruk som kan leda till att man inom handeln eller bland konsumenterna förväxlar varan med existerande produkter eller ger intryck av att den har ett ursprung eller egenskaper som den faktiskt inte har (se dom av den 25 februari 1981, Weigand, 56/80, Rec. s. 583, punkt 18).

24 Om dekorationen på flaskor inte omfattas av definitionen på märkning, kan detta emellertid leda till att sådan förväxling uppstår, även i sådana fall då dekorationen inte har något samband med själva vinet.

25 Det är för övrigt knappast möjligt att, såsom Michèle Voisine har hävdat, tolka orden "kännetecknar produkten" i artikel 38.1 på så sätt att dekorationen på en flaska som inte har något samband med själva vinet inte skulle omfattas av begreppet märkning, eftersom en sådan uppgift, särskilt på behållaren, kännetecknar produkten och särskiljer den från andra.

26 Det kan följaktligen fastställas att en dekoration på behållare för vin omfattas av begreppet märkning i artikel 38.1 i förordning nr 2392/89.

27 Följaktligen skall en sådan dekoration överensstämma med vad som stadgas i artiklarna 11 och 12 i samma förordning, vilka är de bestämmelser där det fastställs vilka uppgifter som är tillåtna på etiketten vid beskrivningen av ett kvalitetsvin fso.

28 Det kan anmärkas att det i artikel 11.2 c ges en möjlighet att utöka beskrivningen på etiketten med ett märkesnamn i enlighet med villkoren i artikel 40.2 i den ovan nämnda förordningen. Dessa villkor är i huvudsak desamma som de som stadgas i artiklarna 4.1 och 13 i förordning nr 3309/85 beträffande mousserande kvalitetsvin fso.

29 Eftersom de varumärken som det enligt förordningarna nr 2392/89 och nr 3309/85 är tillåtet att bruka kan innehålla ord, delar av ord, symboler eller bilder, omfattas en sådan dekoration som är aktuell i målet vid den nationella domstolen av dessa bestämmelser.

30 Den fråga som har ställts i begäran om förhandsavgörande skall följaktligen besvaras med att definitionen på märkning i artikel 38 i förordning (EEG) nr 2392/89 omfattar dekoration eller reklam utan samband med det ifrågavarande vinet.

Rättegångskostnader

31 De kostnader som har förorsakats den franska regeringen och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på denna att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

— angående den fråga som, genom dom av den 12 mars 1993, förts vidare av Tribunal de police de Bordeaux — följande dom:

Definitionen på märkning i artikel 38 i rådets förordning (EEG) nr 2392/89 av den 24 juli 1989 om allmänna bestämmelser om beskrivning och presentation av vin och druvmust omfattar dekoration eller reklam utan samband med det ifrågavarande vinet.

Kapteyn Kakouris Murray

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 5 juli 1995.

R. Grass P.J.G. Kapteyn

Justitiesekreterare Ordförande på fjärde avdelningen